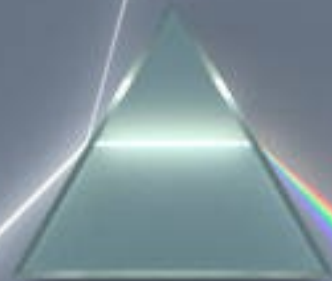

ΦΥΣΙΚΗ 2

Σφαιρικά Κάτοπτρα

Σημειώσεις και Ιστοσελίδα του Μαθήματος

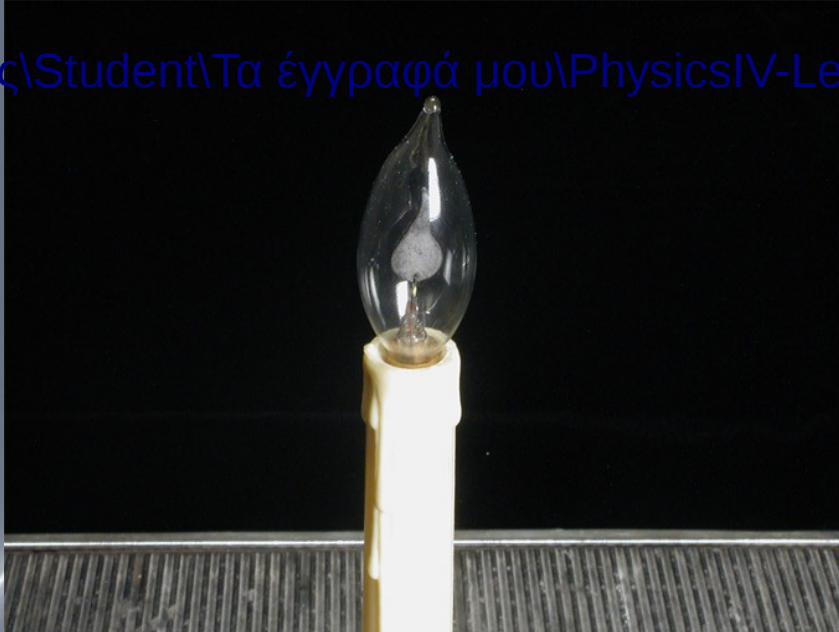
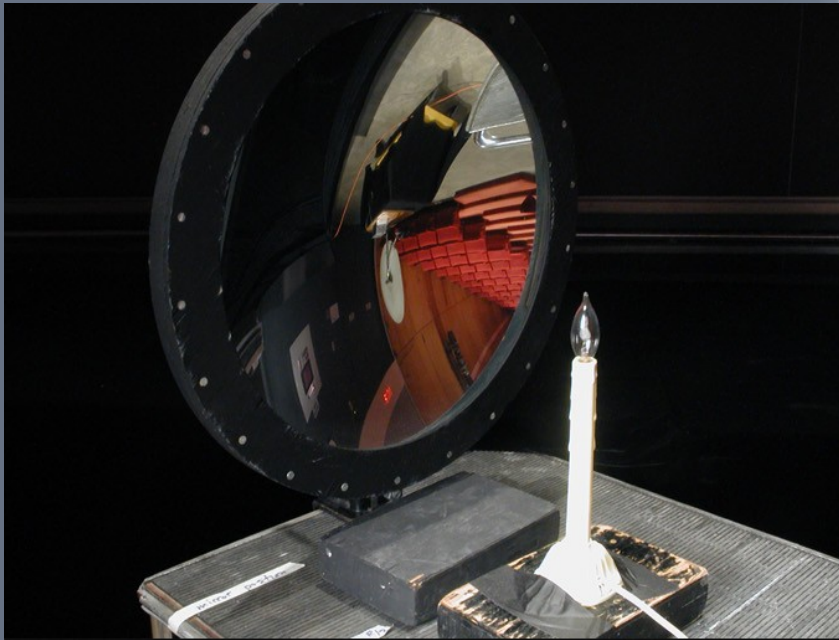
Οι Σημειώσεις Κυματική–Οπτική του κ.Χαράλαμπου Α. Λόντου είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του μαθήματος (δείτε στα έγγραφα).

Η ιστοσελίδα του μαθήματος είναι η

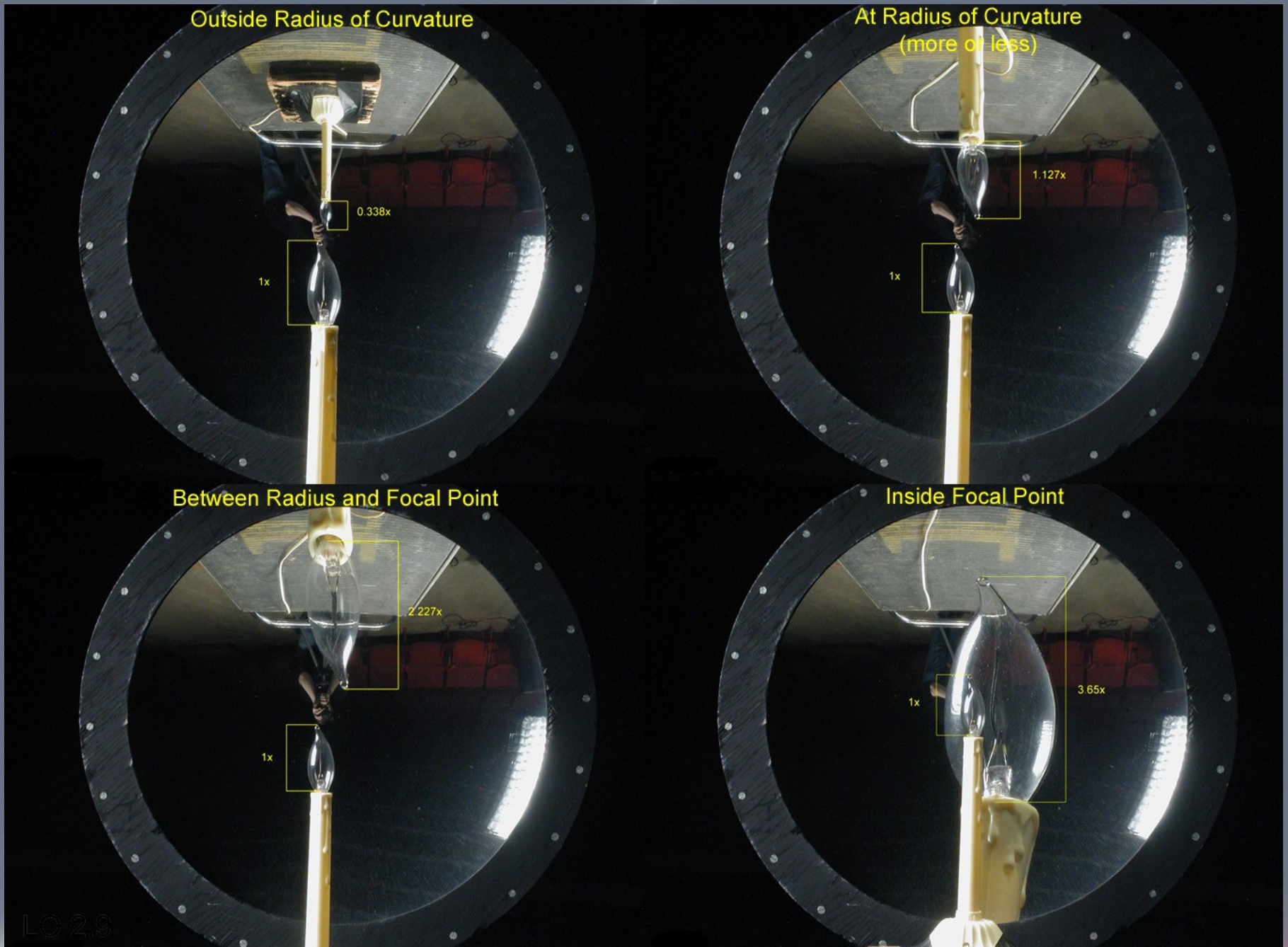
<http://eclass.uoa.gr/courses/PHYS168>

εκεί μπορείτε να βρείτε χρήσιμα έγγραφα που αφορούν το μάθημα.

Ας εξετάσουμε τώρα τα σφαιρικά...

Ας εξετάσουμε τώρα τα σφαιρικά...

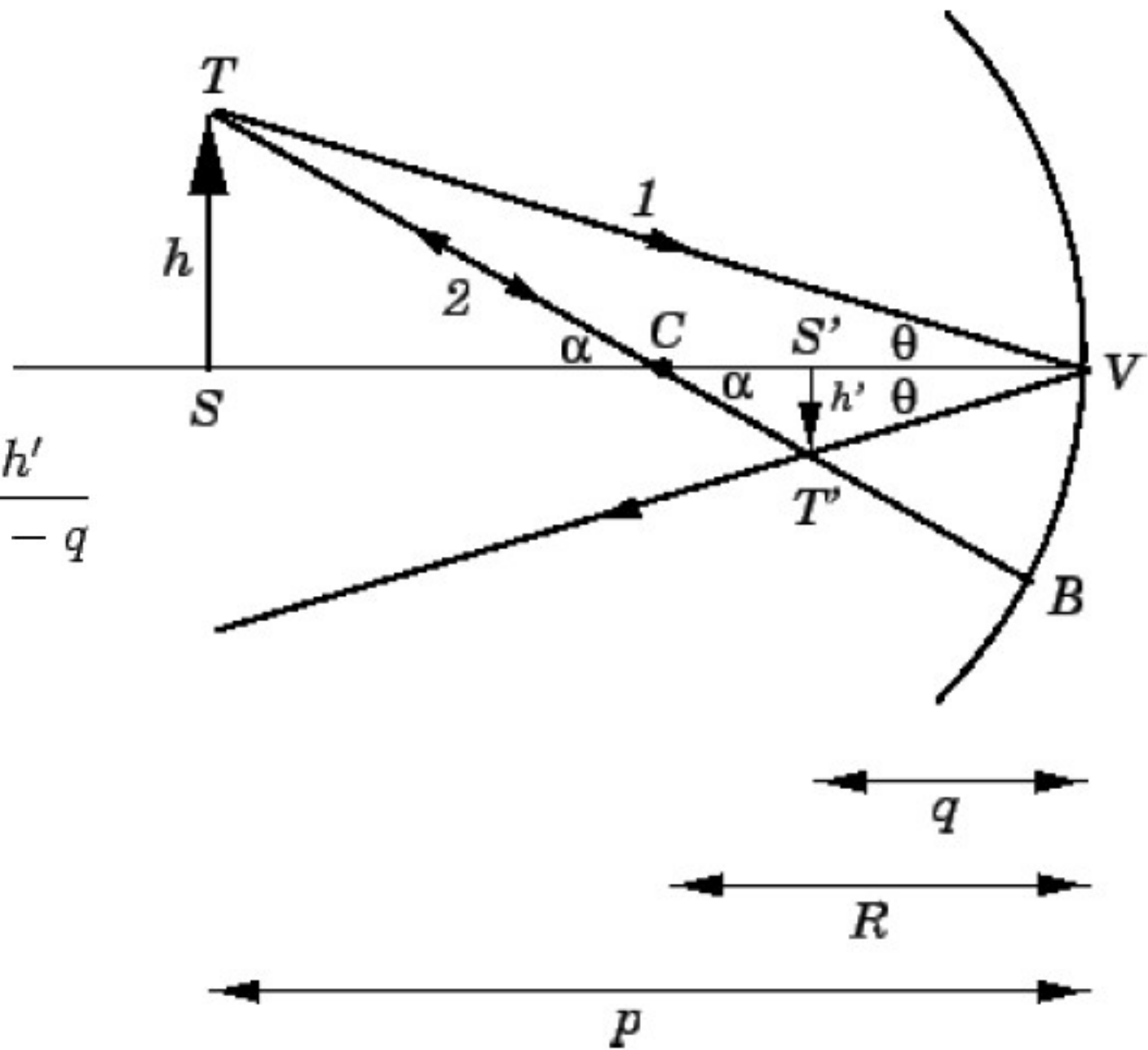
LO 2.9

$$M = \frac{h'}{h} = -\frac{q}{p}$$

$$\tan \alpha = \frac{h}{p - R} = -\frac{h'}{R - q}$$

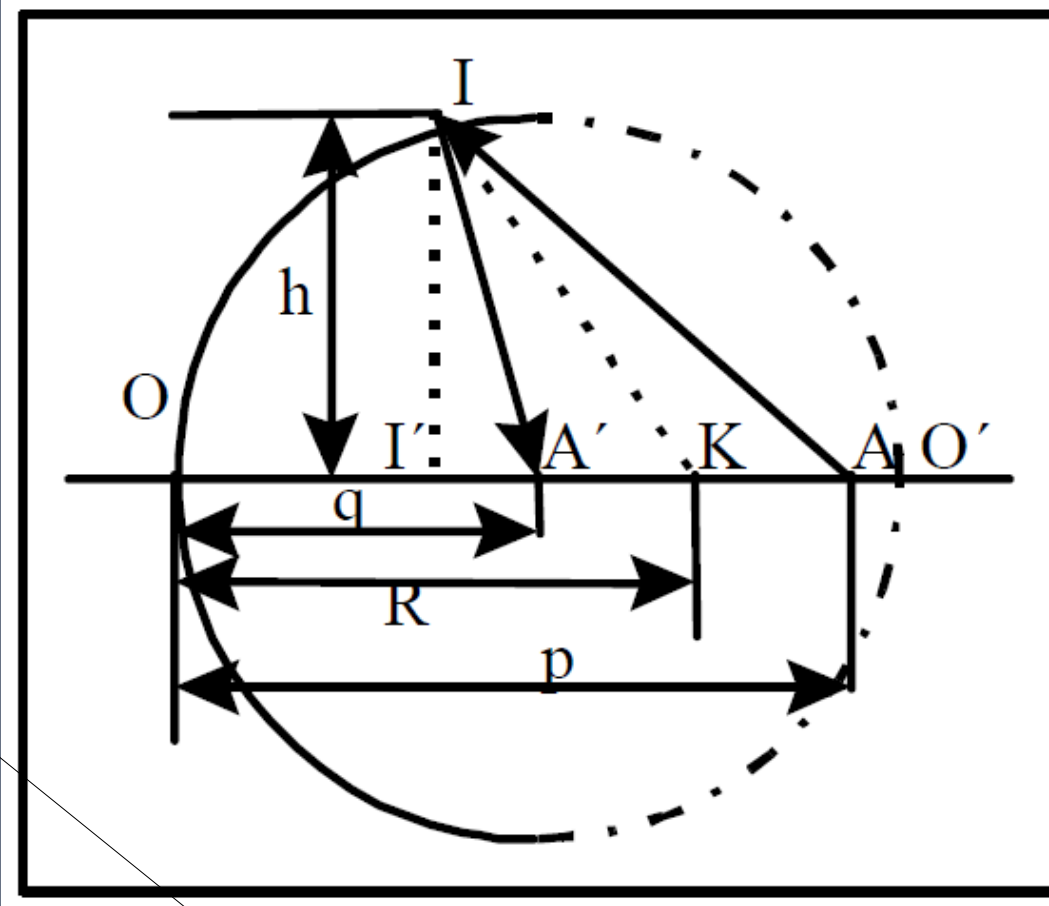
$$\frac{-h'}{h} = \frac{R - q}{p - R} = \frac{q}{p}$$

$$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = \frac{2}{R}$$

ΠΑΡΑΞΟΝΙΚΗ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

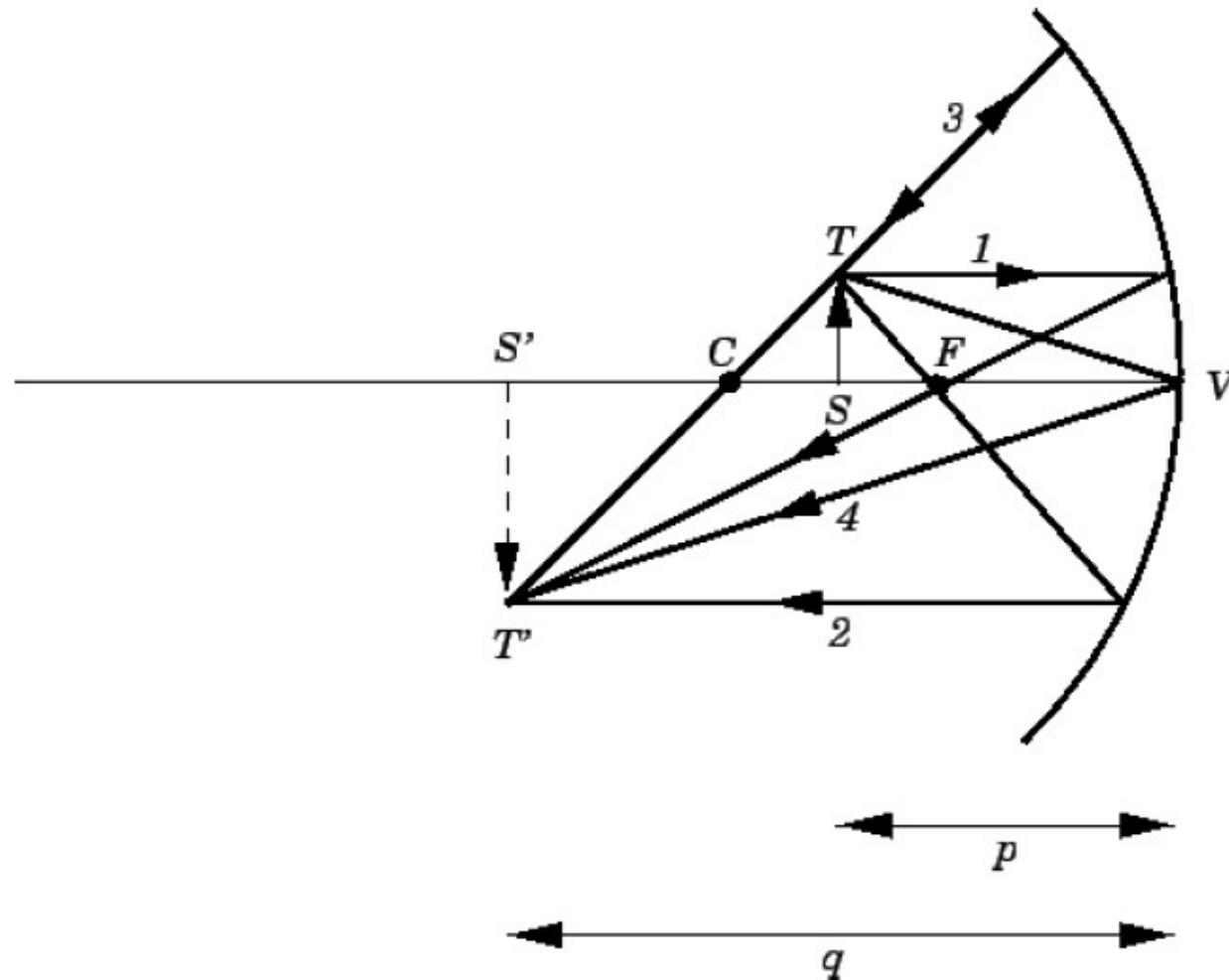
Στην απόδειξη αυτή θα χρησιμοποιήσουμε την ιδιότητα της διχοτόμου ΙΚ της γωνίας ΑΙΑ που βλέπουμε στο Σχήμα 99. Από το αντίστοιχο θεώρημα της διχοτόμου προκύπτει:

$\frac{AI}{A'I} = \frac{AK}{A'K}$. Όμως $AI=AO=p$ και $A'I=A'O=q$, επομένως θα έχουμε:

$$\frac{p}{q} = \frac{p-R}{R-q} \Rightarrow pR-pq=pq-qR \Rightarrow$$

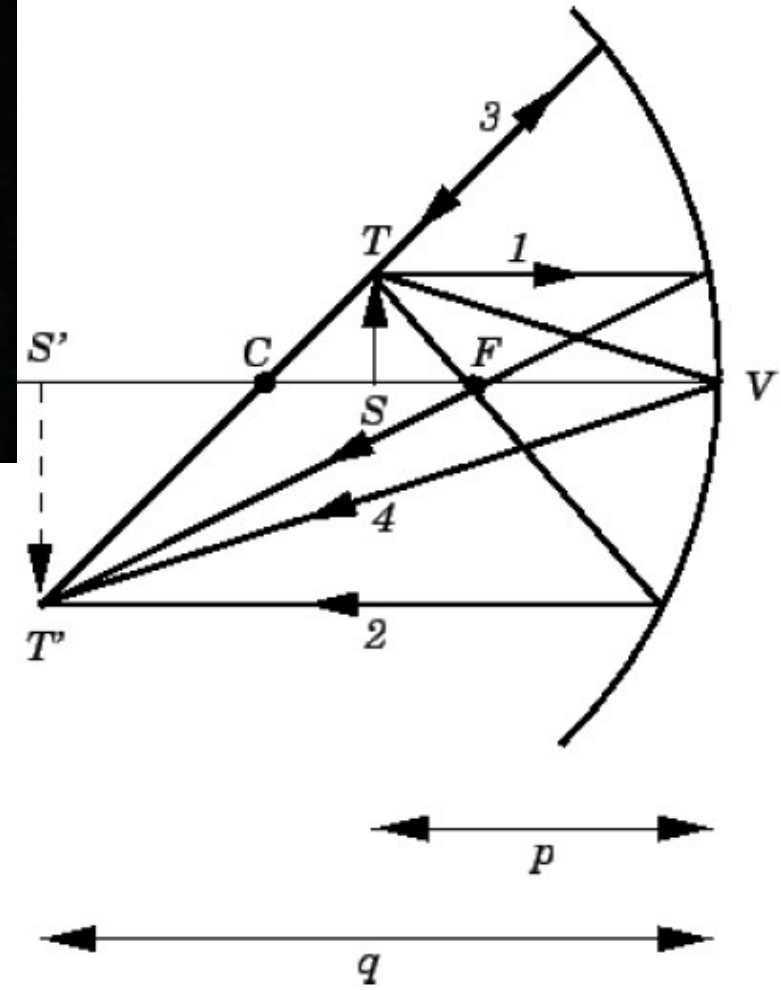
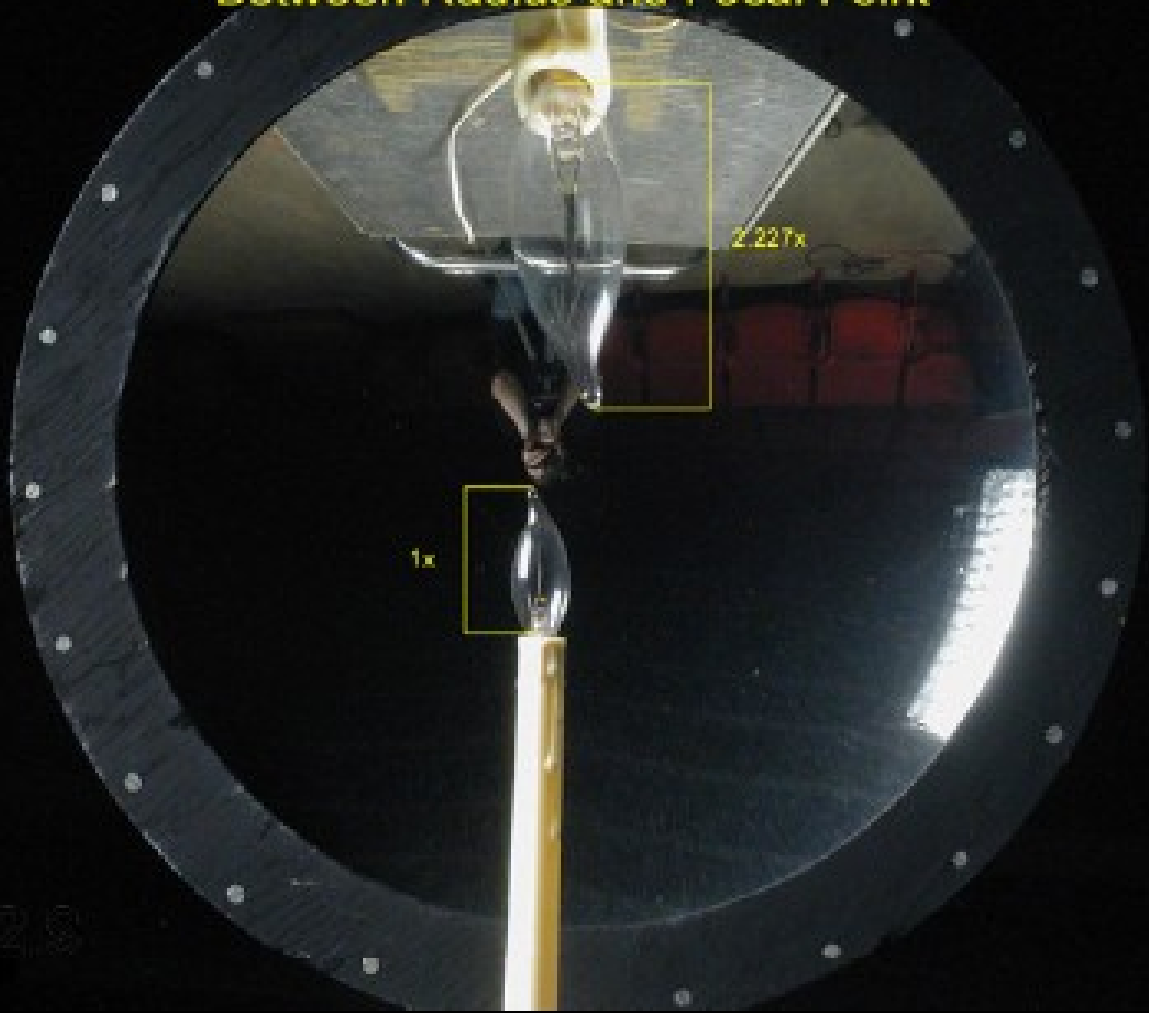
$$\boxed{\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = \frac{2}{R} = \frac{1}{f}}$$

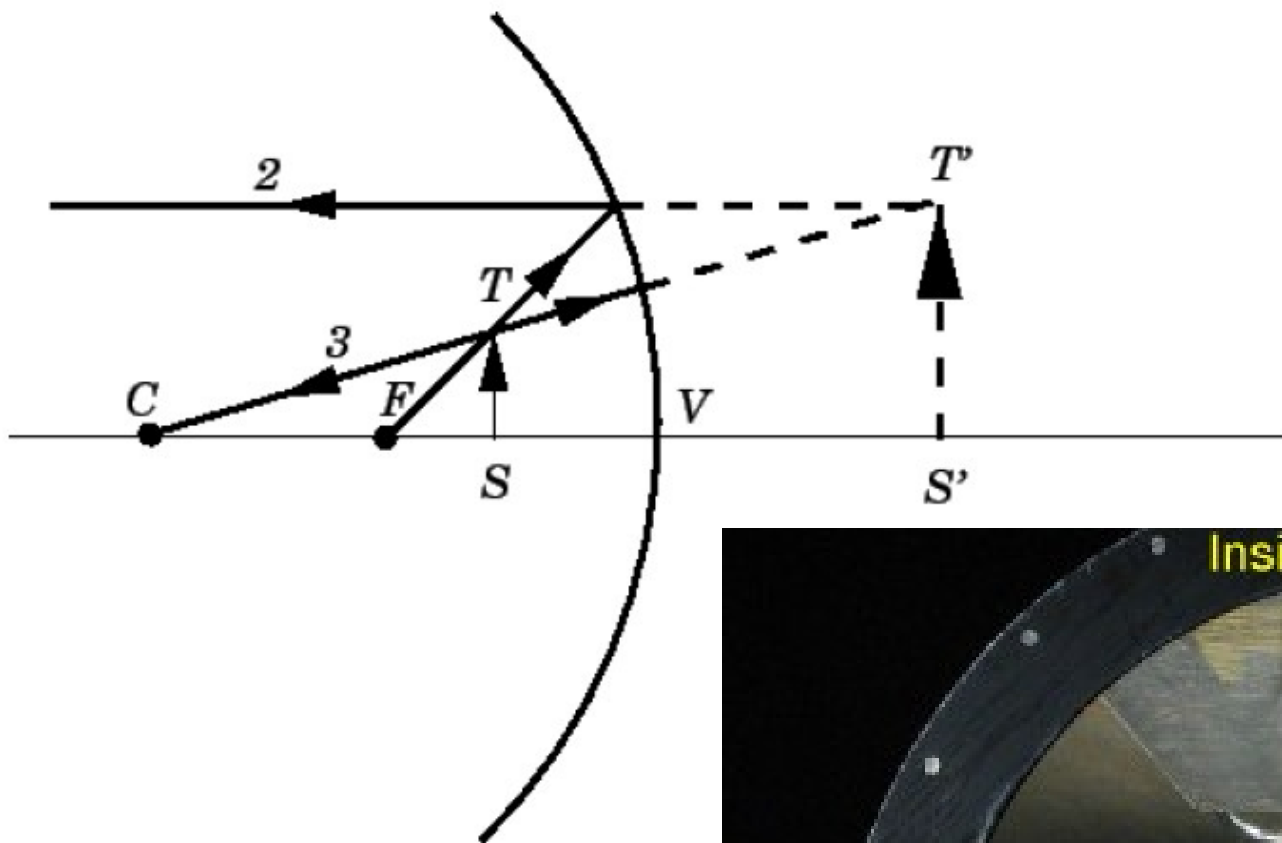
$$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = \frac{2}{R} = \frac{1}{f}$$

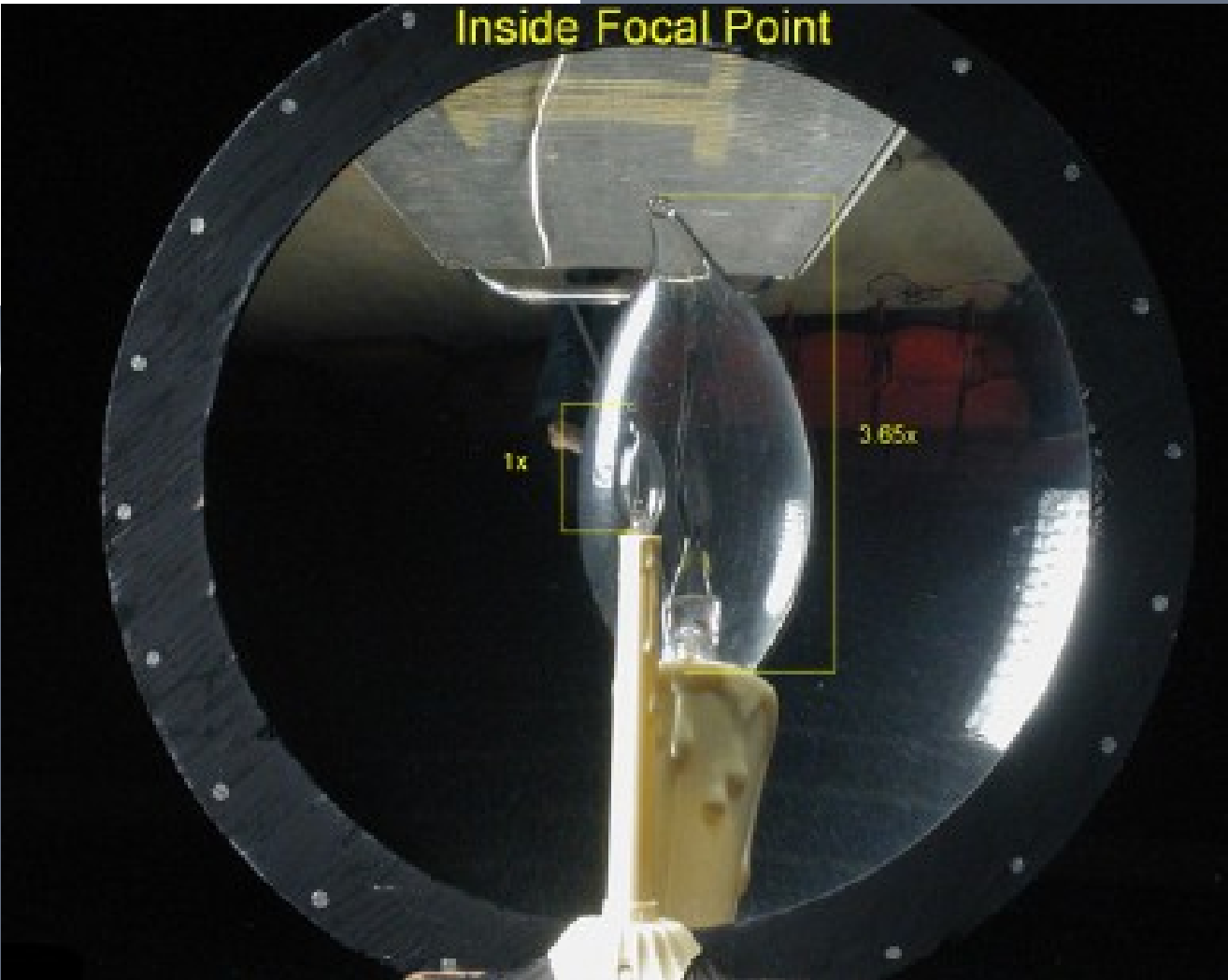

Between Radius and Focal Point

$$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = \frac{2}{R} = \frac{1}{f}$$

$$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = \frac{2}{R} = \frac{1}{f}$$

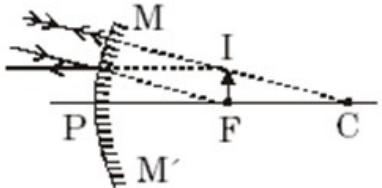
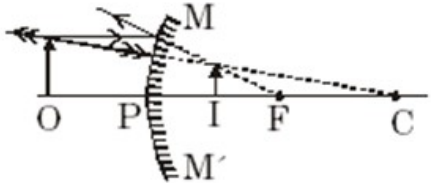
$R > 0$

S.No.	Position of object	Ray-diagram	Details of image
1.	At infinity		Real, inverted, very small ($m \ll -1$), at F
2.	Between ∞ and C		Real, inverted diminished ($m < -1$), between F and C
3.	At C		Real, inverted, equal ($m = -1$), at C
4.	Between F and C		Real, inverted, enlarged ($m > -1$), between C and ∞
5.	At F		Real, inverted, very large ($m \gg -1$), at infinity
6.	Between F and P		Virtual, erect, enlarged ($m > +1$), behind the mirror

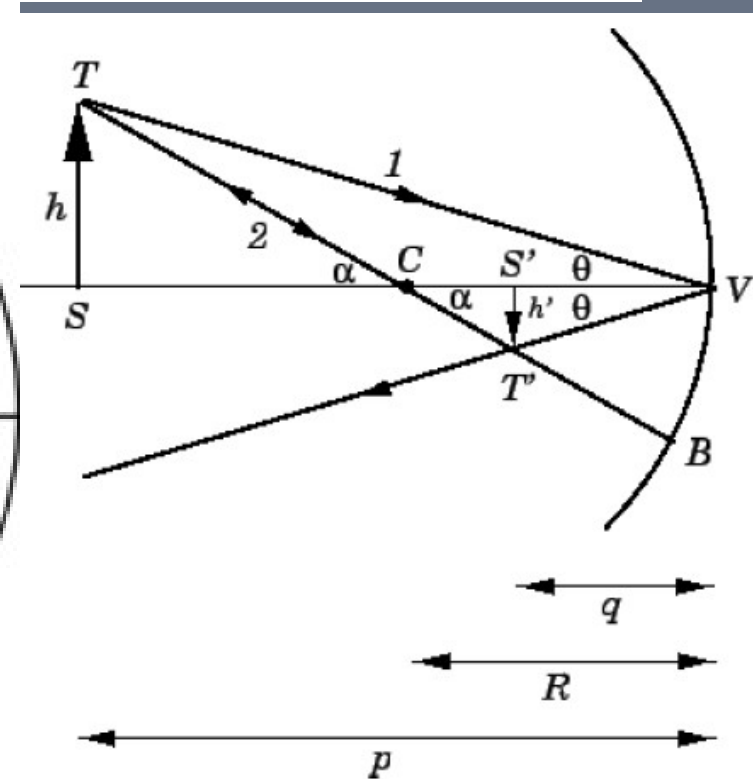
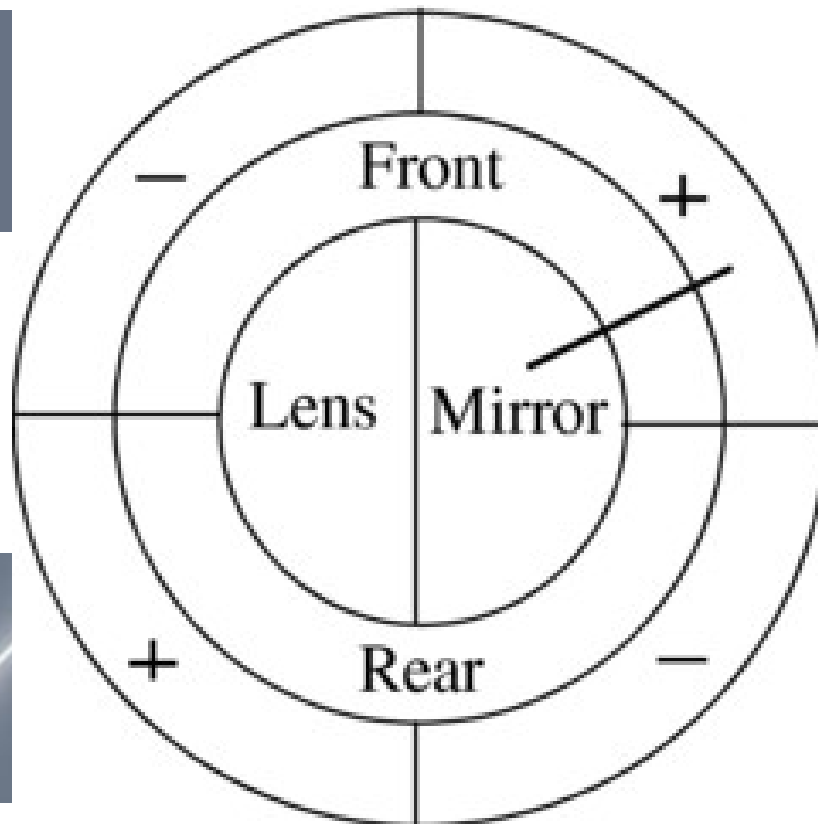
$$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = \frac{2}{R} = \frac{1}{f}$$

$$R < 0$$

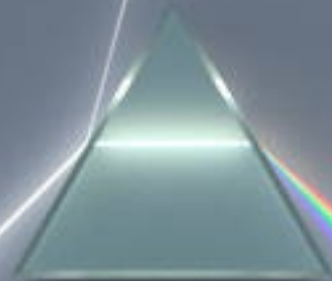
S.No.	Position of object	Ray-diagram	Details of image
1.	At infinity		Virtual, erect, very small ($m \ll + 1$), at F
2.	In front of mirror		Virtual, erect, diminished ($m < + 1$), between P and F

Graphical synthesis of sign conventions in geometrical optics

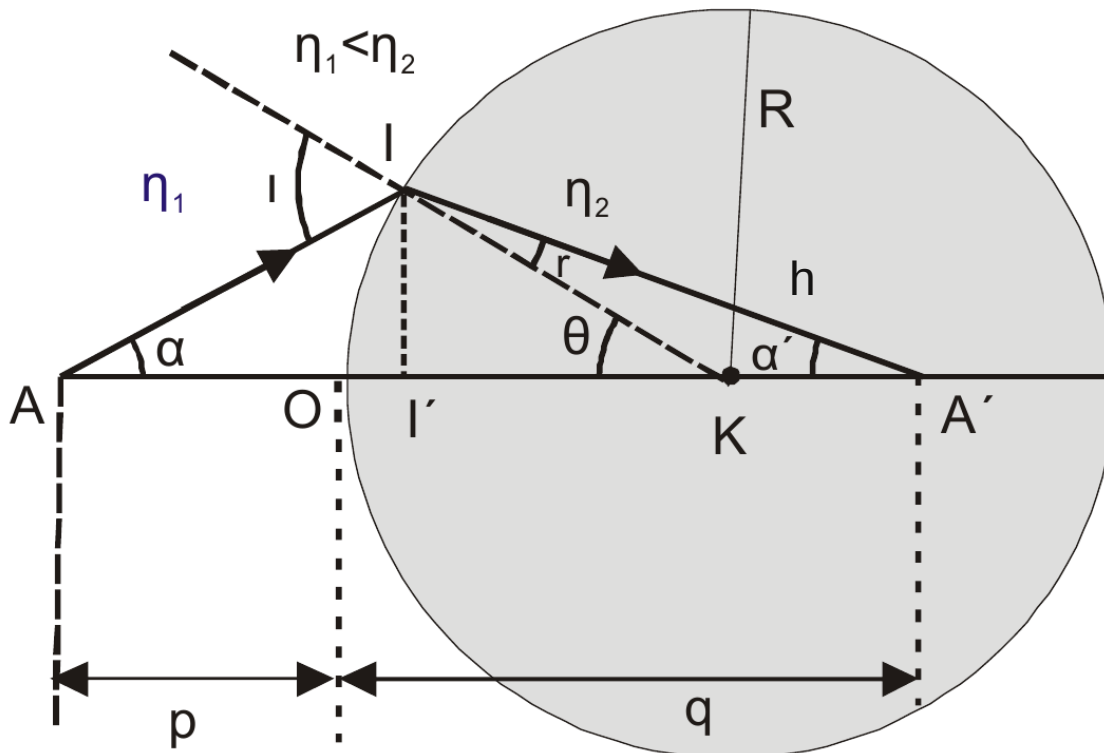
$$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = \frac{2}{R} = \frac{1}{f}$$

ΦΥΣΙΚΗ 2

Σφαιρικές διαθλαστικές
επιφάνειες

$$\frac{\eta_1}{p} + \frac{\eta_2}{q} = \frac{\eta_2 - \eta_1}{R}$$

Από το νόμο της διάθλασης στο σημείο I ισχύει : $\eta_1 \sin i = \eta_2 \sin r$ (1)

Επίσης έχουμε : $AI \approx AO = p$

$A'I \approx A'O = q$

$KI \approx KO = R$

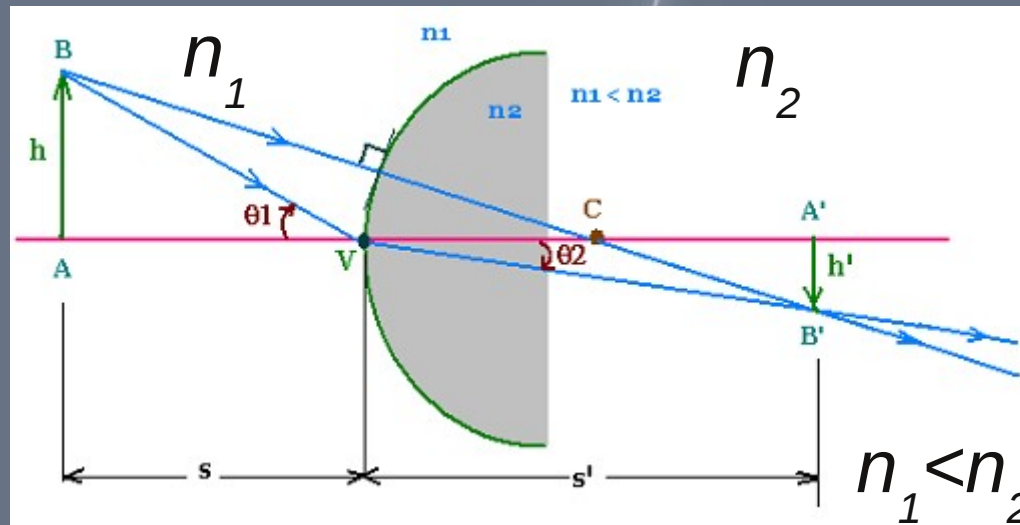
Από το σχήμα επίσης προκύπτει: $\hat{i} = \hat{a} + \hat{\theta} = \frac{II'}{AI'} + \frac{II'}{KI'} \cong \frac{h}{p} + \frac{h}{R}$ (2)

επίσης: $\hat{r} = \hat{\theta} - \hat{a}' = \frac{II'}{K'I'} - \frac{II'}{A'I'} = \frac{h}{R} - \frac{h}{q}$ (3)

με την προϋπόθεση ότι οι γωνίες είναι μικρές οπότε ισχύει: $\sin w \approx w$. Κατά συνέπεια

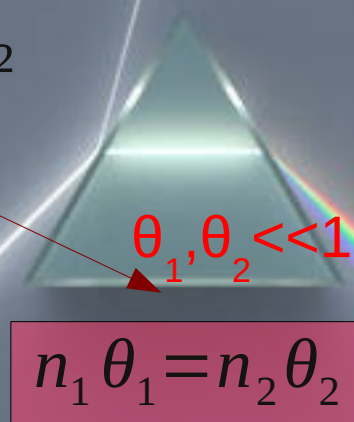
η εξίσωση (1) παίρνει τη μορφή: $\eta_1 \hat{i} = \eta_2 \hat{r}$ (1')

$$(1') \xrightarrow{(2)(3)} \eta_1 \left(\frac{h}{p} - \frac{h}{R} \right) = \eta_2 \left(\frac{h}{R} - \frac{h}{q} \right) \Rightarrow$$

$$n_1 \sin \theta_1 = n_2 \sin \theta_2$$

ΠΑΡΑΞΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

$$\theta_1, \theta_2 \ll 1$$

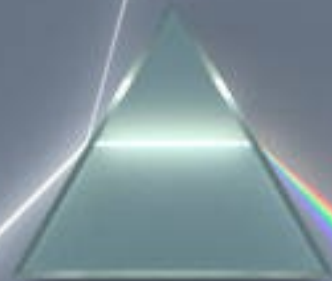
$$n_1 \theta_1 = n_2 \theta_2$$

$$m = \frac{h'}{h} = \frac{-s' \tan \theta_2}{s \tan \theta_1} = -\frac{s' n_1}{s n_2} \quad ABC, A'B'C \rightarrow \frac{|h|}{(R+s)} = \frac{|h'|}{(s'-R)}$$

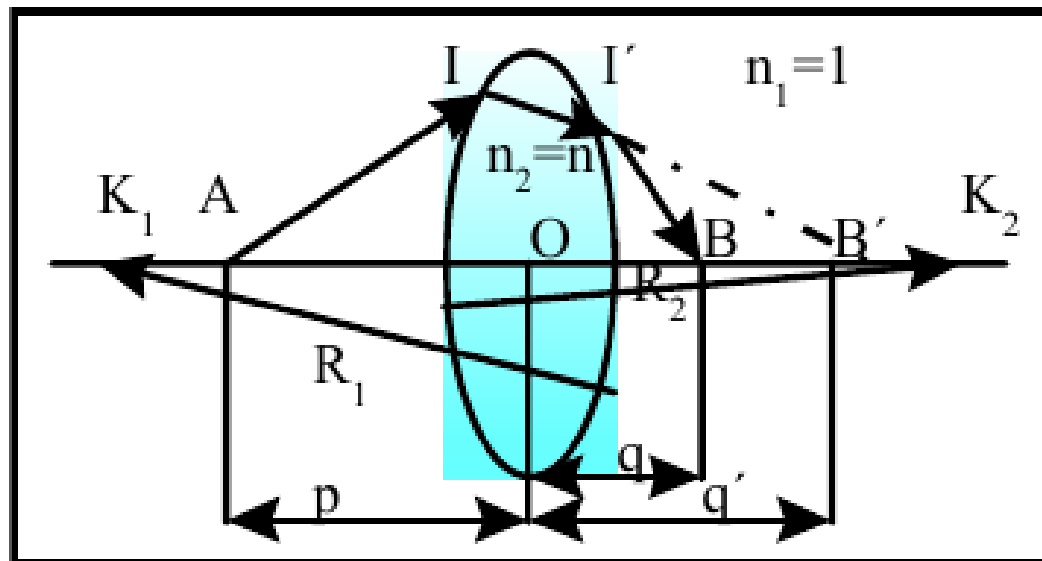
$$\frac{n_1}{s} + \frac{n_2}{s'} = \frac{(n_2 - n_1)}{R}$$

ΦΥΣΙΚΗ 2

Λεπτοί φακοί

$$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = (n-1)\left(\frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2}\right)$$

ή

$$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = \frac{1}{f}$$

Θεωρούμε ότι η αριστερή σφαιρική επιφάνεια έχει ακτίνα καμπυλότητας R_2 και η δεξιά R_1 . Το είδωλο του A (Σχήμα 125) αν δεν υπήρχε η σφαιρική επιφάνεια ακτίνας R_1 θα σχηματιζόταν, μέσω της σφαιρικής επιφάνειας $R_2 > 0$, σε απόσταση q' , οπότε

από τον τύπο των σφαιρικών δίοπτρων έχουμε: $\frac{1}{p} + \frac{n}{q'} = \frac{n-1}{R_2}$, αφού αριστερά και

δεξιά από το φακό υπάρχει αέρας με δείκτη διάθλασης ίσο με ένα, ενώ ο απόλυτος δείκτης διάθλασης του υλικού του φακού είναι ίσος με n .

Το είδωλο στη θέση q' συνιστά ωστόσο, φανταστικό αντικείμενο για το δεύτερο κοίλο δίοπτρο ($R_1 < 0$). Συνεπώς θα προκύψει ένα τελικό είδωλο, του οποίου η απόσταση q από το οπτικό κέντρο του φακού θα ικανοποιεί τη

σχέση: $\frac{n}{-q'} + \frac{1}{q} = \frac{1-n}{-R_1}$.

Προσθέτοντας τις δύο σχέσεις καταλήγουμε **στον τύπο των κατασκευαστών των φακών:**